

forfægter; den væsentligste del helliges til at vise, at en ordning af formueforholdet mellem ægtefæller på grundlag af særeje er praktisk gennemførlig, hvad intet menneske nogensinde har tvivlet om. Striden drejer sig ene og alene om, hvorvidt en saadan ordning er at anse som gavnlig for det ægteskabelige samlivs ideelle tvivsel, eller om den — hvad jeg mener — vil undergrave det og sætte det ud af stand til at yde netop det, hvorpå dets specielle værdi hidtil har beroet: at lade mennesket finde sin dybeste lykke i at leve sammen med og for andre enkelte væsener (ikke hele menneskeheden) på en sådan måde, at alt hvad skæbnen bringer den ene i denne kreds, bringer den også de andre. Forældre og børn ere noget mere for hinanden end venner, og det er i dette mere, at familielivets værdi bunder, paa den ene side, fordi det menneske er lykkeligst, der kan finde en sådan fuld deltagelse hos andre for, hvad der hænder ham, paa den anden side, fordi kun det menneske, der kan yde andre en saadan fuld deltagelse, dygtiggjøres på den fuldkommeste måde til at opfylde alle de andre krav, hans moralske tilværelse stiller til ham som medlem af samfundet. Kan det vises, at familielivet lægger et tryk på mennesket, så han i andre livsformer kunde finde en højere lykke, så har familielivet tabt sin sag; men hvis ikke, så må alt, som rokker ved familielivet, stemples som en fjende, der skal bekæmpes.

„Menneskene“, siger fru B. W., „ere så forskellige, hvad den ene finder godt og bekvemt, finder den anden trangt og ydmygende“. Å nej! de ere ikke, så forskellige endda; hvis de vare det, blev enhver etisk regel umulig. At der gives mennesker, som føle sig under tvang ved at skulle indordne sig, er ubestrideligt; men derfor er det jo endnu ikke ros-værdigt. Vil et menneske træde i ægteskab, så må han vide, hvad dette betyder; at ægteskabet stiller store fordringer, svarer til den store løn, det giver, og ingen har ret til at kræve lønnen, uden at han har fyldestgjort vilkårene. Loven spiller her en rolle, som Fru B. W., ganske synes at overse, nemlig den at holde mennesket disse vilkår for øje, uden hvilke han ikke tør vente at finde den lykke, et ret ægteskab rummer. Fru B. W. nedskriver med koldt blod den mærkelige sætning, at loven ikke har den opgave at sætte nogen norm, der er kun en nødhjælp (dette ovenikøbet med spærret tryk) for den som ikke kan greje sig uden den. En lille smule eftertanke vilde dog vist kunne have sparet min ærede modstander for at fremsætte en saadan tanke. En nødhjælp er loven for den, som lider uret; men den, som gør uret, kan man dog ikke ganske lade ude af betragtning, og for ham er loven en norm. Vi mennesker, selv de bedste af os, ere dog alle stundom udsatte for fristelser, og om det end var ønskeligt, at vort varmtfølende hjærte var nok til at lade os gøre,